

ARCHA

7
2005

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Volný čas dětí

Zájem o veřejné dění

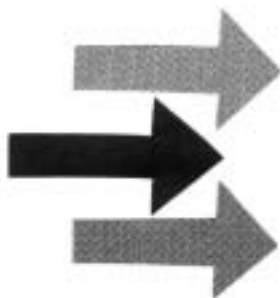
Středisko Radost

Sny, sloni a mokrý svět

Každý z nás má svůj velký sen. Měníme ho podle věku, zkušeností a ran, které nám život uštědří. Vždycky se poji s námi, s našimi dětmi, rodinou, přáteli. Tvoříme tak vlastní tlupu. Co se děje jinde, nás až tak moc „nebere“. Kdo by taky měl čas zajímat se o další lidi, věci, příběhy. Hlavně, že náš životní prostor je bezpečný. Jasně, přečteme si noviny, koukneme na zprávy, vyslechneme v rádiu aktuální přehled. Ale tam zájem většiny lidí končí.

Proč se trmácet na charitativní akce, makat na místní brigádě, nebo dokonce aktivně zasahovat do dění kolem nás?

úvodem

V létě 2002 brala voda hráze, mosty, fabriky a úplně to nejcenější – domovy a životy samotné. Tady už nestačilo jen pozorovat. Velká povodeň se dotkla všech a všichni pomáhali. To nešlo jen přihlížet. Patřím mezi aktivní nadšence. Posílání penízků, sbírání šatstva či jiná nepřímá pomoc mi tehdy připadala hrozně málo. Zvedám telefon a přihlašuji se, společně s mým přítelem (kdyby to věděl předem, jistě by také souhlasil...) na aktivní pomoc při úklidu po povodni. Na ulice či obydlené domy jsem byla srab. Nikdy bych nemohla sbírat kousky domova lidí a vědět, že držím jejich všechno, co už nikdo

neslepí. Vyjždíme tedy uklízet na Střelecký ostrov. Velká svačina, půjčené gumovky, staré hadry a přesvědčení, že dávám maximum sebe.

Procházíme hlídkou vojáků na mostě za hlasitého hlášení, že jsme Ti Dobrovolníci na pomoc. S každým ušlápnutým schodem se ztrácelo mé přesvědčení, hrdosť i síla. Na „Střelák“ přeci chodíme randit, číst romány a jen tak bloumat. Místo, do kterého jsme ten den vkráčeli, bylo úplně

jiné. Písek, poválené stromy, kontaminované bahno, smutek, beznaděj, zápach, odpadky, prodejní stánek, roztrhané šaty, ústřížky všeho, odevšad. Přes deset hodin aktivní práce zocelilo hlavně mou duši...

Víte, já ke svému bytí potřebuji hned několik bodů. Svou rodinu, své soukromí, svůj domov, své přátele. To vše mi dává důležitý pocit bezpečí. Nikdo z nás ale nežije jen ve svém stádě. Víte, že si sloni pamatují své předchozí zážitky, jak negativní, tak pozitivní, ze kterých se dokáží poučit do budoucna? Odtud možná plyne rčení: „Mít paměť jako slon“. Nikdy nezapomenu na úzkost a slzy, když přišla Velká Voda. Přinesla i něco víc. Strach o neznámé lidičky, důvěru v pomoc. Hružku, která spojovala nemožné.

Také životní cyklus slonů se velmi podobá lidskému. Od neposedných dětí, pubertálních výrostků, bouřlivých mladíků, inteligentních dospělých po moudré a zkušené starce. Přesto bychom se nikdy neměli chovat jako stádo... Denně se snažíme vychovávat děti. Denně se od nich my sami učíme. Snad dokážeme vy-

světlit podstatně. Děje kolem nás mají přímou souvislost s námi samotnými. Odpověď na položenou otázku v prvním odstavci je tedy nasnadě:

Protože je to tak správně. A protože to v každém z nás dříme, jen někdy čekáme až na poslední chvíli. Až když světu kolem nás „teče do bot“.

Marie Molková – Hromča
Ilustrační foto Malý princ

Zpravodaj ČRD M o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Grafická úprava a sazba Vojta Sobek
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRD M
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok
Toto číslo vyšlo v listopadu 2005
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která
není určena k prodeji.
Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF
najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>
Foto na přední obálce: Asociace TOM, Rada
mládeže Slovenska a Středisko Radost
Foto na zadní obálce: Jiří Majer, Jan Branč, DTA,
Středisko Radost a Radka Páleníková

Opět bych si vybral Rikitana

Rozhovor se senátorem
Jaromírem Štětinou

Jsou to bezmála dva roky, co se známý novinář sešel s dětmi z Národního parlamentu dětí a mládeže na dvouhodinové besedě, při níž se měly možnost dozvědět spoustu zajímavostí o jeho rušném životě i práci. „Jaromír Štětina je člověk, o kterém je zajímavé psát, ale je těžké s tím začít,“ poznamenala pak ve svém článku o tomto setkání účastnice besedy Lěra Ivanová z Dětské tiskové agentury. Nepochybně. Jak ho jen krátce uvést? Jako průkopníka raftingu a autora vodácké bible S Matyldou po Indu? Jako válečného reportéra? Nebo snad raději jako senátora zvoleného loni na podzim za Stranu Zelených? V souvislosti s Archou rozhodně jako člověka, který má na téma „výchova k zájmu o veřejné dění“ mnohé co říci.

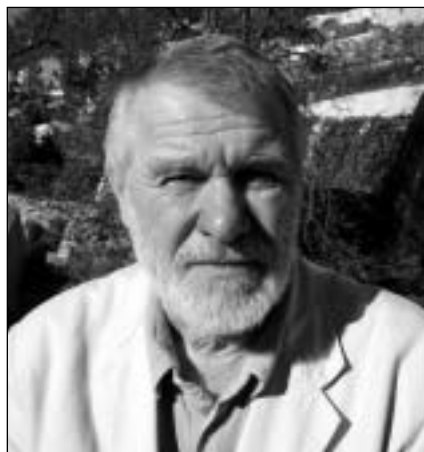
Když jste se v roce 1943 narodil, pan primář prý vyhlédl z okna, zahledl se do uplakané oblohy a prohodil: „Prší mu štěstí“. Jak tahle prognóza vychází – považujete se za „dítě štěstěny“?

Ten pan primář se jmenoval Komárek, jak mi říkala maminka. A myslím, že měl pravdu.

Když se rozpomenete na své dětství – co pro ně bylo určující, či vliv? Jaký vzor jste měl?

Určitě to byla maminka. Poněvadž si myslím, že je to tak u každého: shledává-li v sobě něco dobrého, tak si nakonec uvědomí, že to je od maminky. Ale tátu jsem měl rád jako chlapa. Žil jsem vlastně celé dětství v takové zvláštní, rozporuplné situaci, poněvadž můj tatínek byl předválečný komunista – i poválečný komunista, až do roku 1968, kdy jím přestal být – a moje maminka byla Čechoameričanka původu veskrze buržoazního. Takže jsem měl výchovu jaksepatří zaměřenou ze všech stran, řekl bych pravo-levou nebo levo-pravou...

Za sebou jste měl už – jak je možné se dočíst ve Vašem životopise – poměrně slušnou kariéru v partě věčně rozlitaných venkovských kluků, a potom jste se přestěhoval do Prahy a vstoupil do Pionýra. Jak jste tuhle změnu nesl?

No, já jsem ji nenesl nijak. Když mi bylo deset let, tak jsem nezkoumal, jestli je nebo není správné být v Pionýru, poněvadž tam byli prakticky všichni. Takže tenkrát mně to nijak neublížovalo, a ani dnes mně nijak neublíží, že jsem byl v Pionýru a nosil červený šátek a uměl zvedat ruku nad svoje vlastní čelo.

Teprve až o mnoho let později mě napadlo, že pozdrav s rukou napřaženou nad svou vlastní hlavu se jenom málo liší od pozdravu s rukou napřaženou dopředu. A dokonce bych i myslel, že Hitlerjugend tenkrát zvedala ruku se stejným nadšením, jako ji zvedali pionýři od nás ve své dětské nevinosti, přizpůsobivosti a mladické snaze být na té správné straně a posunovat svět dopředu. Ale nakonec se ukázalo, že obě dvě ideologie děti klamaly.

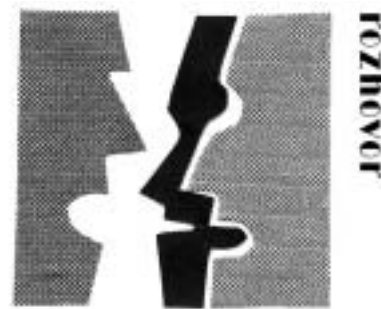
Doba se změnila, režim také. V současnosti existuje Česká rada dětí a mládeže jakožto organizace, která zastřešuje stovku nejrůznějších drobných i větších spolků a sdružení, které se zabývají mimoškolní výchovou dětí. Říkám to proto, že by mě zajímalo, jestli „malý cestovatel v čase“ Jaromír Štětina, pokud by prožíval své dětství dnes, by si z této plejády vybral nějaký – ať už jakýkoli – spolek. Nebo by zůstal sólo...?

Ne. Já bych si vybral to, co mě opravdu i v mém skutečném dětství přitahovalo: opět bych si vybral Rikitana a Zelenou příšeru; vybral bych si Stínadla; vybral

bych si obecně Foglara. Ale taky bych si vybral skautskou lilii, poněvadž tyto dva směry výchovy mládeže jsem už coby dorůstající cítil jako přirozené a pro mladého člověka přitažlivé, a navíc vylepšující jeho duši a charakter. Prostě Foglar a skauting, to jsou dva směry, mezi kterými bych si vybíral, kdyby mi dneska bylo řekněme deset nebo jedenáct let.

Máte nějaké krédo, heslo, kterým se řídíte, třeba i v obtížných, zapeklitých situacích?

Já jsem nikdy neformuloval, ani nemám nikde v záhlaví takové krédo sám pro sebe napsáno. Ale kdybych ho měl nějak zformulovat, asi by se podobalo větě: *Ke každému člověku se obračej s úctou a dej mu ji najevo.* Protože každý člověk, a to bez ohledu na vzdělání, pohlaví a jiné rozdíly, je naprosto ojedinělým zjevem. Je až s podivem, že každý z nás, z těch sedmi miliard lidí – je jiný. Každý je naprosto ojedinělý, a to mě fascinuje. A myslím si, že je třeba dávat lidem najevo, že takoví jsou. Nejsme stádo. Je úžasné, že se všichni na zeměkouli vejdemo a každý můžeme být svůj.

Veřejnost Vás zná asi především jako válečného zpravodaje agentury Epicentrum. Ale počátkem září Vás – už jako senátora – mohli lidé vidět třeba i při benefiční akci malého sdružení, které se soustředí na začleňování lidí s mentálním postižením do společnosti. Nabízí se tedy otázka: jaký máte vztah k neziskovým organizacím?

Těžce nesu, když náš pan prezident Klaus hovoří s prezíravostí o „NGOismu“. Já si myslím, že nevládní organizace je projevem lidských a altruistických snah,

projevem právě toho lepšího, co člověk v duši má. A výsledky to ukazují. Nevládní organizace u nás i ve světě dokážou udělat často mnohem více než organizace vládní. Není to jenom díky nadšení, ale i proto, že dokáží být organizacemi čistočistě profesionálními a motivy, které je k tomu vedou, jsou nezřídka jiné, než je výše platu, který dostávají třeba státní úředníci.

Dám příklad: hladomor v devadesátých letech v jižním Súdánu. Sjednotilo se devadesát nevládních organizací, které pokrylo OSN. A oněch devadesát organizací z celého světa v operaci, která se jmenovala *Operation Life Line Sudan* ten hladomor zlikvidovalo. Nebo hladomor v roce 1993 v Somálsku a ICRC, Mezinárodní Červený kříž, nevládní organizace. Zatímco američtí vojáci u Mogadiša vyloďovali, a nepřinesli ani pytel mouky, nevládní organizace zlikvidovala hlad. A to tak, že američtí vojáci potom mohli odejít i s tou němou výčitkou světa, že neudělali tolik, co ti dvacetitřicetiletí kluci, kteří tam pracovali.

Také u nás je spousta nevládních organizací, které se zabývají pomocí nejen v zahraničí, ale i doma. A nejde jen o organizace církevní, které dělají hodně.

Při dobročinné akci v září 2005

Nesmírně obdivuji, když se pár lidí sebere a urputně získává peníze, aby se mohli starat třeba o mentálně postižené děti. Nebo aby se vůbec mohli starat o volný čas dětí. Protože stát se o to někdy stará velice vágně a nekvalifikovaně.

Jaký máte jako novinář názor na obraz, který o neziskovém sektoru zprostředkovávají média lidem?

Jsem někdy podrážděn snahou udělat senzaci třeba z neobratného snažení některé neziskové organizace. Jako by se tady vytvářelo povědomí, že co nezisková organizace, to rozkrádači. Já jsem se s tím setkal, když jsem zakládal *Člověka v tísní* a pracoval

v něm. Útoky, že to děláme proto, abychom si mohli namastit kapsu z peněz chudých babiček, byly velice časté. Ale zvykli jsme si – a zjistili, že nejlepší odražení útoků je dokonalý audit. Doporučuji všem organizacím, které se zabývají jakoukoliv pomocí, aby se kryly vyúčtováním peněz do haléře. Jedině tak se útok odrazí. Myslím, že novináři často hledají senzace tam, kde nejsou.

Zájem o veřejné dění Vás nejednou přivedl do velmi svízelné situace, dokonce do cely smrti v tureckém vězení. K avizované popravě bez soudu nazítří ráno nakonec nedošlo; Vy jste svou „poslední“ noc prochodil – a do rána zešedivěl... Kdyby se Vás dnes mladí lidé zeptali, proč by si snad i oni měli brát do hlavy nějakou starost o věci veřejné, co byste jim řekl?

To zešedivění je pravda: šedivé vousy mám právě z té doby. Nikdy bych nevěřil, že je to možné...

Abych člověk nějakým způsobem obstál, musí si klást za úkol – pokud je to vůbec možné a dokáže to, anebo se o to aspoň

snažit – povyšovat obecní zájem nad svůj vlastní. To jsou principy, které žijí ve všech kulturách na světě. Neexistuje žádná kultura, žádné náboženství, které by dovozovalo, aby převážil osobní zájem tak, že jsou ostatní lidé poškozováni ve svých právech. A nejde jen o křesťanskou záležitost – být nápomocen bližnímu svému – má ji v sobě i islám, hinduismus, buddhismus a koneckonců i tao. Čili historický imperativ je velice silný a když si ho člověk uvědomí, tak to dokáže. Každý z nás je v duši sobec, takže musí svádět každodenní boj; neustále si musí člověk říkat: Nemůžeš být zvíře, které chce urvat kořist někomu jinému. A určitě to souvisí i s věkem. Poněvadž když je člověk mladý, tak je šelmou, má to v sobě zakódováno. Ale k stáru většina lidí přirozeně přijde k tomu, že je mnohem důležitější houpat vnučky na kolenu a mluvit o tom, jak hezky svítí slunce, než někde politicky bojovat anebo usilovat o svůj vlastní prospěch.

Jakou roli by podle Vašeho názoru měla ve společnosti se-

hrávat reprezentativní střešní organizace sdružení a spolků, které se zabývají neformální výchovou dětí?

V každém případě by měla pomáhat mediálně. A organizace někdy zaštiťovat – nemyslím tím finančně, ale třeba v jednání se státními orgány. Ukazovat, že i malinké organizace „skautiků“ na okrese jsou důležité. A vydobývat jim u státních orgánů, což jsou v daném případě třeba obecní úřady, nějakou pomoc. Ať už to je klubovna nebo pár korun na pořádání závodu pro děti. Aby stát věděl, že tito lidé dělají to, co škola – myslím tím školu státní, kterých je u nás nejvíc – třeba nedokáže. Takže zastřešující organizace je pro malá sdružení určitě dobrá a užitečná.

Chtěl byste na závěr k tématu, o kterém jsme hovořili, něco dodat?

Děti si zaslouží, abychom se promítali do jejich věku, abychom se jim přibližovali a pomohli jim, aby se do věku našeho dostaly co možná nejbezbolestněji.

*za rozhovor poděkoval Jiří Majer
foto autor a Radka Páleníková*

Na besedě s dětmi v lednu 2004

Jaromír Štětina – Životopis v datech

- narozen 6.4.1943 v Praze
- vyrůstal v pohraničí u Frýdlantu v severních Čechách, kam se jeho rodiče přistěhovali v roce 1945
- absolvoval jedenáctiletku, maturoval na gymnáziu v Praze 10 ve Voděradské ulici
- v letech 1961 až 1967 vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze 3
- na podzim roku 1968 nastoupil jako elév v tehdejší deníku Mladá Fronta
- začátkem roku 1969 nastupuje jako pomocný dělník v tehdejší národním podniku Geologický průzkum, pozdější Geindustria v Holešovicích
- v letech 1970 – 1978 vystudoval přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor geologie
- v letech 1970 – 1999 uspořádal přibližně dvacet pět přírodovědných a sportovních výprav na Sibiř a do asijských zemí; je zakladatelem českého raftingu; je autorem několika úspěšných cestopisů
- v letech 1987 až 1989 pořádal série politických přednášek v tehdejší Československu; několikrát zadržen orgány STB
- koncem roku 1989 se v Praze stal spoluzakladatelem Syndikátu novinářů
- koncem roku 1989 nastoupil jako novinář do znovuzaložených Lidových novin
- v lednu 1990 odjíždí jako zpravodaj Lidových novin do Moskvy, kde působí tři roky
- 1992 zakládá Nadaci Lidových novin, stává se jejím prvním ředitelem
- v letech 1993 – 1994 je šéfredaktorem Lidových novin
- v roce 1994 zakládá soukromou novinářskou agenturu Epicentrum, je spoluzakladatelem humanitární společnosti Člověk v tísni a členem její správní rady
- 1994 – 2004 šéfredaktorem agentury Epicentrum; jako reportér se specializuje na válečné konflikty v Evropě, Asii a Africe
- Jaromír Štětina je autorem několika stovek různých statí, deseti knih, mnoha desítek dokumentárních filmů a velkého množství rozhlasových a televizních pořadů

Vyznamenání a ocenění:

- Cena Františka Kriegla – 1992
- Cena Ferdinanda Peroutky – 1997
- Státní vyznamenání Za zásluhy – 2000
- Prestižní cena SAIS – Novartis Award, udělovaná John's Hopkins University ve Washingtonu – 2001

(zdroj: www.jaromirstetina.cz)

Anketa: Vede vaše sdružení své svěřence k zájmu o veřejné dění?

Ano, naše sdružení vede děti a mládež k zájmu o veřejné dění. Vyvolávat zájem o věci veřejné je ve skutečnosti jedním z významných cílů našeho sdružení. V našich programech se debatuje právě o problematice věcí veřejných – ať již je to na témata společenská, politická, kulturní, domácí či zahraniční. „Oficiální“ teze našeho sdružení poslední doby byly např.: (podzim 2005)

„Neměli bychom odpouštět diktátorům“; „Novela zákona o provozu na pozemních komunikacích je krok správným směrem“; (jaro 2005) „Mírové soužití islámského světa a západní civilizace je možné“; „Právo na bezplatnou zdravotní péči by mělo být omezeno“; „Vědecký pokrok je hrozbou“; (2004) „Zvířata nemají sloužit lidem jako předměty sportu a zábavy“;

„Mezinárodní společenství mělo v roce 1994 vojensky zasáhnout na území Rwandy“; „Odbory jsou překážkou rozvoje“.

Cílem je vyvolat zájem o tyto otázky a diskutovat významné hodnoty, které stojí v pozadí konkrétních společenských sporů (otázka státní suverenity vs. princip univerzality lidských práv, svobody jednotlivce vs. ochrana pořádku ve státě, spor právo vs. spravedlnost, hodnoty demokracie vs. hodnoty jiných systémů vlády atp.).

René Brinda, člen představenstva Asociace debatních klubů

Naše práce má smysl

Rozhovor se zástupci Národního parlamentu dětí a mládeže

V rámci programu *Participace*, kterému se již léta systematicky věnuje členské sdružení ČRD Duha, vznikl i Národní parlament dětí a mládeže (NPDM). Jeho členové se ve svém volném čase mimo jiné zaobírají tématy, která se jich týkají, a přece mají poněkud širší a obecnější charakter (např. dětská práva, ekologie, děti a mládež v médiích, žákovská práva a povinnosti, školní řády, Evropská ústavní smlouva). Rozebírají vytipované problémy, diskutují o nich, argumentují, vyměňují si názory, sepisují závěrečná usnesení, hlasují o nich.

Jejich tváře můžete čas od času zahlédnout i v opravdových senátorských lavicích nebo v komorním prostředí „kulatých stolů“ – besed spolupřátelů Kancléřů ČRD. Jejich hosty bývají zajímavé osobnosti, často známí a veřejně činní lidé, nezřídka politici.

Zleva Vítězslav Jarý, Kateřina Duxová a Tomáš Zika

Tomáš Zika, člen předsednictva NPDM, dětský hejtman Ústeckého kraje a dětský starosta Litoměřic: Mně nezbyvá než souhlasit. Když to převedu na konkrétní model, třeba našeho města: dětské zastupitelstvo se nezabývá pouze politikou, ale vůbec kulturním děním ve městě a vším možným, co se veřejnosti – hlavně mládeže – týká.

Mohl by někdo z vás jednoduše a krátce vysvětlit, co to vlastně Národní parlament dětí a mládeže je a co dělá?

Vítězslav Jarý: Národní parlament dětí a mládeže bych definoval jako střešní organizaci, která koordinuje, registruje a pomáhá vzniku jednotlivým regionálním parlamentům – ať na úrovni školy, města, kraje. Pomáhá jim metodicky, a zároveň organizuje setkání Rady, která je zvolena; stará se tedy o to, aby se mladí lidé ze všech krajů a měst mohli scházet a vnímat navzájem své zkušenosti

Proč jste se rozhodli v NPDM pracovat?

Vítězslav Jarý: Začal jsem nejdříve pracovat v našem městě (*Rychnov nad Kněžnou, pozn. red.*), kde jsem se také o národním parlamentu dozvěděl. Říkal jsem si, že by mě to mohlo pomoci

právě v práci na regionální úrovni, že bych získal mnoho nových zkušeností. A současně mi to otevřelo cestu k takovým věcem jako je třeba cestování po Evropské unii, například díky strukturálním fondům.

Kateřina Duxová: U nás (*u České Lípě, pozn. red.*) na gymnáziu byla založena studentská rada, díky níž jsem se dostala do dětského zastupitelstva ve městě – stejně jako Víta Jarý – a pak do národního parlamentu. Je to opravdu o tom, že člověk má pocit, že může něco změnit, něco udělat pro lidi, jde o dobrou motivaci.

Tomáš Zika: Mě lákalo – nebo ne lákalo, ale cítil jsem, že to prostě musím udělat – přenést určité myšlenky z lavic svých spolužáků někam jinam, kde se s nimi dá pracovat, kde se dají rozvíjet. Začal jsem působit nejprve ve městě, později pak v kraji, a nakonec i tady v Praze.

Práci v NPDM věnujete jistě spoustu času, energie... Co vám vlastně přináší?

Vítězslav Jarý: Jsem tady veterán, musím už končit, protože studuji vysokou školu – věk je v parlamentu omezen střední školou – takže mohu bilancovat. Přineslo mi to ohromně moc věcí;

naše téma

Co se vám vybaví, když se řekne „zájem o věci veřejné“?

Vítězslav Jarý, místopředseda NPDM a koordinátor městského parlamentu v Rychnově nad Kněžnou: Když se řekne toto spojení, tak se mi vybaví jako první politika. A vzhledem k tomu, že už hodně dlouho pracuji v národním parlamentu, tak si pod tím představím i spoluúčast mladých lidí a vůbec jejich zájem o to, aby se aktivně zúčastnili řečneme politiky v tom nejširším slova smyslu – samozřejmě ne politiky jako takové.

Kateřina Duxová, členka předsednictva NPDM, vede zahraniční výbor: Myslím si, že pro nás to znamená především zájem o věci veřejné, které se týkají dětí a mládeže.

poznal jsem spoustu úžasných lidí, a nejenom z České republiky, ale i ze zahraničí. Otevřelo mi to úplně nové cesty myšlení, ke kterým by se normálně člověk asi těžko dostal, a hlavně jsem začal vidět do problémů, do kterých jsem předtím absolutně neviděl.

Kateřina Duxová: Je to určitě obrovské množství zkušeností. A když se potkáme s lidmi opravdu z celé republiky, kteří se zajímají o to samé, tak se navzáje skvělá spolupráce, přátelství. To je perfektní. A pak je to o tom, že se naučíme mluvit před lidmi, že se naučíme hodně ptát. Třeba mně osobně přináší velké uspokojení, když sepíšeme určitou listinu, která se potom rozdává po celé republice – a třeba vidím, že na naší škole nebo v našem městě se listina ujmou a ředitelství ji vezmou. Jde o ten efekt: že to má cenu.

Tomáš Zika: Určitě mi to přineslo hodně. Mohl jsem se podílet na realizaci spousty věcí, o kterých si myslím, že jsou dobré a užitečné. Měl jsem možnost vyzkoušet si řečnické umění, naučit se s lidmi bavit o různých věcech. Samozřejmě jsem získal také mnoho nových zkušeností.

Vítězslav Jarý: ...A také třeba to, čeho jsme byli svědkem dnes (*beseda u „kulatého stolu“ s předsedou ODS Mirkem Topolánkem, pozn. red.*) – možnost účastnit se takovýchto debat a vyvodit si z nich vlastní závěry. Což si myslím, že je v tomhle věku strašně důležité.

Jak se na tuhle vaši zálibu dívají vaši vrstevníci – spolužáci, známí, kamarádi? Co tomu říkají?

Vítězslav Jarý: Mám zkušenosti jak negativní, tak pozitivní. Samozřejmě, spousta lidí říká, že je to zbytečné, že stejně nemáme žádné pravomoci něco změnit. Ale když jim potom vyprávím, že jsme pět dní v Praze jednali třeba o Evropské ústavní smlouvě, tak už začínají chápat, že to, čím se tu zabýváme, k něčemu je, že to může k něčemu vést.

Kateřina Duxová: Určitě je spousta lidí, kteří to okamžitě odsoudí a neptají se. Nechtějí slyšet výsledky. Všechno se jim to zdá zbytečné, protože je těžké ukázat něco hmatatelného, k čemu přesně naše úsilí směřuje a jaký má efekt. Je to těžké, protože vždycky trvá určitou dobu, než člověk pochopí, než se do něčeho zakousne a zalíbí se mu to. Takže je lehké práci v parlamentu odsoudit. Ale já jsem se setkala i s hodně po-

zitivními ohlasy; s tím, že už je asi dost náročné se do národního parlamentu dostat zvolením na třech úrovních. Někteří to třeba obdivují, líbí se jim to nebo se pokoušejí také o něco podobného.

Tomáš Zika: Samozřejmě je to různé. Ale musím říct k mé radosti, že mi připadá, že poslední dobou už má mnohem víc lidí ponětí o tom, co dětské parlamenty jsou. A začínají věřit, že práce v nich nějaký přínos má. Například u nás ve městě (*Litoměřice, pozn. red.*) se snažím udělat co nejvíc věcí, které lidi přímo osloví. Aby věřili, že jde o dobrou věc, která má smysl.

Co třeba?

Tomáš Zika: V našem městě jsme kupříkladu uspořádali souběž pro všechny základní školy se zaměřením na, myslím si, aktuální témata – Evropskou unii a recyklaci a třídění odpadu. Totéž jsme pak zrealizovali i na krajské úrovni u nás v Ústeckém kraji. Myslím si, že podobné akce osloví mnohem více lidí, a díky nim se pak třeba o nás dozvědí i něco víc.

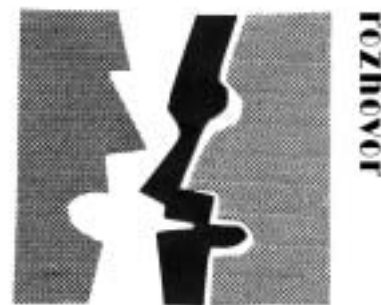
Kateřina Duxová: Jestli mohu doplnit, tak práce ve městě je podle mého názoru mnohem jednodušší, protože tam je lehké zorganizovat aktivity, o nichž děti opravdu vědí a mohou se jich zúčastnit. Tady, v národním parlamentu, už je to složitější. Jde spíš o strukturu, komunikaci a zastřešování.

Pokud se nemýlím, tento víkend (12. – 13. 11. 2005) máte zasedání Národního parlamentu dětí a mládeže. O čem konkrétně budete jednat?

Vítězslav Jarý: Národní parlament probíhá už od čtvrtka a potrvá do pondělí, kdy bude završen jednáním v Senátu Parlamentu České republiky. Jedním ze stěžejních témat bude „soutěž“ ve vypisování projektů pro Evropskou unii. Spočívá v tom, že se účastníci rozdělí do pěti výborů – jsou jimi Mezinárodní, Metodický a koncepční, Kulturní, Práva a povinnosti a Mediální – a tyto výbory za sebe vypíší projekt na

program Mládež EU. V Senátu je pak budou prezentovat a vybere se „nejlepší“, který se podá. Samozřejmě se mohou podat i jiné...

Když jsem se e-mailem domlouval s vaší koordinátorkou Janou Votavovou na tomto povídání, uvedla u vašich jmen: „starostka České Lípy a hejtmanka Libereckého kraje“, „starosta Litoměřic a hejtmán Ústeckého kraje“... Mimochodem, působí to velmi věrohodně. A tak bych se chtěl zeptat, jestli někdo z vás třeba uvažuje o tom, že by se praktickou politikou zabýval profesionálně. Nebo máte již vyhlédnutou jinou životní cestu, jiné povolání, kterému se chcete věnovat?

Vítězslav Jarý: V národním parlamentu pracuji už šestým rokem, letos končím. Začal jsem studovat jadernou chemii a vím jistě, že politikou bych se zabývat nechtěl. A i kdybych chtěl, tak k tomu, myslím si, politické vzdělání v dnešní době nepotřebuji.

Kateřina Duxová: Já jsem dřív měla takové tendence, že bych se opravdu politikou zabývala. Ale později jsem si uvědomila, že to není to pravé. Raději bych se snažila zlepšovat vztahy mezi státy, zajímá mě Evropská unie... Takže: mým snem jsou mezinárodní vztahy a diplomacie.

Tomáš Zika: Určitě zůstanu u něčeho, co je těmto dětským parlamentům svým způsobem blízké – hlavně v tom, že chci být ve styku s lidmi, s veřejností. Víím, že bych nedokázal pracovat v nějaké uzavřené laboratoři, kanceláři. Takže mě představy o budoucím povolání jsou žurnalistika nebo pedagogika a učitelství. A pokud se jedná o politiku, tak jediné na regionální úrovni. A jak už tady řekl můj kolega: bez speciálního vzdělání. Ale že bych seděl celé dny někde v parlamentu, zvedal ruce a četl noviny, to mě moc neláká.

*za rozhovor poděkoval Jiří Majer
foto autor*

Kulatý stůl se Zdeňkem Vojtíškem

Představte si, že u vás v domě bydlí domovnice – nějaká paní Blažková. Kdybyste se jí zeptali, jestli zná nějakou sektu, co myslíte, že by asi odpověděla? Svědkové Jehovovi, navrhl kdosi. Hm, a neřekla by to jinak? – Jehovisté, zní další formulace. Příhořivá. Ale paní Blažková by jistě řekla jehovisti. A vite proč? Protože tím pejorativním tvarem s -ti na konci dává mimoděk najevo svůj záporný vztah k nim. Tvar jehovisté je neutrální. A kdybychom k nim byli trochu citliví a měli je rádi, tak bychom řekli Svědkové Jehovovi – protože víme, že oni se tak sami nazývají...

naše téma

Právě si pročítáte letmý záznam úryvku hovoru, který vedl s mladými lidmi 14. října 2005 v pražské kavárně Vesmírna religionista Zdeněk Vojtíšek.

Kdo by jako hosta druhého podzimního „kulatého stolu“ čekal snad nějakého zachmuřelého exorcistu, byl by zklamán. Svě patnáctičlenné publikum z řad Národního parlamentu dětí a mlá-

deže překvapil tolerancí, s níž hodnotil nejrůznější náboženské skupiny, názory a směry, často menšinové. Slova „sekta“ přitom užíval jako šafránu; mimochodem, ten večer ho ani nevyslovil jako první.

Pokud jde o známé Svědky Jehovovy, podle Zdeňka Vojtíška získali registraci jako náboženská společnost před 12 lety – také proto, že před registrujícími orgány zatajili některé základní prvky svého učení (týká se transfúze krve). Od té doby se ale ve společnosti stále více etabloují. „Já bych si dnes už se slovíčkem sekta u Svědků Jehovových dal pozor. A myslím si, že za deset patnáct let už ani paní Blažková nebude říkat, že jsou sekta,“ míní Zdeněk Vojtíšek.

Pracuje jako vysokoškolský pedagog – je odborným asistentem na univerzitě. Kromě toho poskytuje i dobrovolné poradenství lidem, kteří se cítí být negativně zasaženi současným náboženským životem. Jeho nejčastějšími klienty jsou ti, kteří mají obavu, že jejich příbuzní či přátelé se dostali do zhoubného vlivu nějaké sekty, náboženští odpadlíci a pak lidé, kteří mají dojem, že jejich žití náboženství je pro ně samé či jejich okolí problémem. Další jeho bezplatnou aktivitu představuje redigování malonákladového časopisu o současné náboženské scéně Dingir.

A na co se ho účastníci besedy ptali? Zajímalo je třeba, jaký je v současné době o náboženství zájem, jak se k Zdeňku Vojtíškovi zkoumané náboženské skupiny chovají, jak vypadá zdejší náboženská scéna, před jakou sektou

by bylo dobré mít se na pozoru, jak by definoval víru a podobně. Nejvíce konkrétních dotazů se týkalo satanistů.

Mladí lidé se mimo jiné dozvěděli, že ve společnosti se nyní projevují dvě patrné tendence: pokles zájmu v etablovaných „lidových“ náboženských společnostech a oživení v menších náboženských skupinách. Mezi středoškoly je nejvíce křesťanů, ale stále populárnější je pro ně také buddhismus. Kromě celé řady jiných náboženských společenstev existují i nepočtené novopohanské skupiny, které hledají inspiraci u Keltů, Slovanů a Germánů.

Host říjnové Vesmírný konstatoval, že jeho styky s různými náboženskými skupinami zahrnují celou škálu vztahů, od velmi srdečných přes korektní až po prakticky nulové (např. se stoupenec Sri Chinmoye). Zmínil se také o občasném napětí a jiskření, třeba mezi ním a scientology...

Pro mnohé překvapivě nezahrnul mezi typické sekty satanisty. „Protože satanismus zdánlivě nemusí mít – a skoro bych řekl, že ve většině případů ani nemá – nic společného s náboženstvím,“ vysvětlil. V praxi jde prý většinou o jistý způsob protestu; tito satanisté sice hlásají volnost nespoutanou konvencemi, ale Satana jako duchovní bytost vlastně neuznávají, natož aby se k ní modlili. I když náboženský satanismus existuje, je rozšířen mnohem méně, než je v obecném povědomí. „Patrně existují i skupiny – a patrně i u nás – které obětují Satanovi, modlí se k němu a vzývají ho. Ale jsou to jednotlivci nebo izolované skupiny, které nevytvářejí nějakou celosvětovou síť tohoto typu. Pokud se obětmi dopustí trestného činu, měly by být stíhány – ne pro své negativistické, protestní zaměření, ale kvůli těmto kriminálním deliktům,“ soudí Zdeněk Vojtíšek.

Zobecnil, že náboženských skupin, kterým většinová společnost říká sekta a kde je podle jeho názoru určitá obava na místě, je asi deset až patnáct; jako příklad uvedl aktivitu Vesmírných lidí v roce 2000. „Náboženských skupin, kterým většinová společnost říká sekta, by bylo možná dalších šedesát, sedmdesát a náboženských skupin, kterým většinová společnost neříká nijak, protože je vůbec nezná, by bylo dalších třeba sto, sto dvacet,“ odhadl Zdeněk Vojtíšek.

Jiří Majer

foto Blanka Lišková a autor

Jak spojit síly samospráv a neziskovek?

Ve dnech 20. – 23. října 2005 se v malebné vesničce Viničné na Slovensku uskutečnil seminář *Participace mládeže na lokální úrovni* s podtitulem – *Místní samospráva a neziskové organizace spojují své síly, aby zvýšili participaci mládeže*. Jako zástupce z České republiky se akce zúčastnila Michaela Přílepková, ředitelka kanceláře České rady dětí a mládeže (ČRD) a Jindřiška Rousová, členka Národního parlamentu dětí a mládeže, organizovaného sdružením Duha.

Semináře, který pořádala Rada mládeže Slovenska (RMS) společně s ministerstvem školství a dalšími mládežnickými organizacemi za finanční podpory z programu *Mládež*, se zúčastnilo 40 účastníků ze 17 členských zemí EU a některých dalších krajín. Jednáním jazykem byla angličtina.

Celý program semináře byl koncipován formou workshopů na daná témata. Hovořili jsme např.: o uplatnění „Revidované Evropské charty participace mladých lidí na místním a regionálním životě“. Charta definuje 14 oblastí veřejného života, kde se vyžaduje participace mladých lidí, zároveň jsou zde uvedeny nástroje a doporučení, pomocí kterých je ji možné uplatňovat v praxi. Dokument jako takový a jeho doporučení nejsou v České republice doposud příliš známy, ačkoliv je k dispozici jeho český překlad, který vyšel např. jako příloha časopisu *Archa* číslo 3/2005.

„V České republice a mnoha dalších, především postkomunistických zemích Evropy, neexistují závazné právní předpisy, které by nějak upravovaly, jak má participace mladých lidí na veřejném životě probíhat a jaké struktury a podmínky mají místní samo-

správy nebo státní orgány vytvářet, aby dětem a mládeži spoluúčast na rozhodovacích procesech umožnily,“ říká ředitelka kanceláře ČRD Michaela Přílepková a dodává: „Fungující participace je znakem zdravé demokracie, jak nás přesvědčily příklady aktivit na místní úrovni z Dolního Saska. Někdy nemusí být vytvořeny rozsáhlé struktury, aby místní politici začali s mladými lidmi diskutovat, stačí se prostě setkat a začít s nimi mluvit jako s rovnocennými partnery a občany o budoucnosti.“

Další témata workshopů se týkala nejrůznějších druhů participace v zúčastněných státech,

strategie participace zaměřená na nejrůznější věkové skupiny mládeže, modelové spolupráce neziskových organizací s místní správou a možnosti realizace Evropské charty. Lektoři těchto témat zastupovali nejrůznější organizace pracující s mládeží např.: Rada Evropy, Slovenský mládežnický fond, Německá technická spolupráce, Demokratické změny na Slovensku a regionální rady mládeže.

Program byl velice nabitý, a proto jsme samozřejmě zají-

Ze zahraničí

mavě vyplnili i náš volný čas. Od „husacích hodou“ až po tradiční slovenskou hudbu a folklór. Také jsme absolvovali noční prohlídku Bratislavy zakončenou večeří v příjemné restauraci.

Úroveň semináře byla velmi vysoká. Jednalo se spíše o teoretickou část participace mladých lidí na věcech veřejných. Některé konkrétní příklady ze sousedních zemí mne velice zaujaly. Např.: v Německu se pravidelně konají „Zukunftswerkstatt“. Jedná se o workshopy mladých lidí, kteří řeší problémy daného města či oblasti. Je to vlastně jakýsi výhled do budoucnosti. Další zajímavé srovnání participace jsem zaznamenala ve Francii a Itálii, kde stejně jako u nás pracují školní parlamenty. Mají sice trochu jinou strukturu nebo zaměření, ale hlavní cíl je stejný – možnost dětí vyjádřit se ke věcem, které se jim týkají.“

Tiskovou zprávu pořadatelů si můžete přečíst na stránkách Rady mládeže Slovenska (www.mladez.sk).

Jindřiška Rousová
foto archiv RMS

Není nám to jedno!

*Výsledky projektu mapujícího trávení volného času dětmi školního věku, nazvaného **Není nám to jedno!** představila 10. listopadu 2005 na tiskové konferenci společnost Henkel. Partnerem projektu byla také Česká rada dětí a mládeže (ČRDM). Její předseda Pavel Trantina převzal v závěru tiskové konference symbolický šek na částku 300 000 Kč určených na rozvoj dětských zájmových sdružení.*

Jde o celkem čtyři organizace, které si představitelé firmy Henkel podle vlastního uvážení sami vybrali ze všech členských sdružení ČRDM. Konkrétními adresáty jejich peněžního daru se stala Dětská tisková agentura – Klub Domino, INEX – sdružení dobrovolných aktivit, Malý princ a Asociace malých debrujárů ČR. „Musím říct, že výběr byl opravdu velmi náročný, protože těch prostředků není tolik, aby se dostalo na všechny. A tak jsme udělali výběr dle svého nejlepšího vědomí a svědomí,“ poznamenala mluvčí firmy Henkel Lidija Erlebachová.

Předseda ČRDM Pavel Trantina při přebírání šeku poděkoval za svého druhu ojedinělý dotazníkový průzkum týkající volného času dětí i za částku poskytnutou na činnost zmíněných čtyř spolků. Připomněl, že **ČRDM má nyní aktuálně 97 sdružení, která nabízejí program pro více než 200 000 mladých lidí** po celé republice. „V nich pracuje několik desítek tisíc dobrovolníků, kteří se ve svém volném čase věnují mimoškolní výchově mladých lidí. Jakákoliv podpora je pro ně nesmírně důležitá; je to jedna z věcí, které jim neustále chybí,“ dodal Pavel Trantina.

Projekt *Není nám to jedno!* zpracoval data získaná od 1874 dětí školního věku. Výsledky jsou zajímavé. Ukázaly kupříkladu to, že 10% dětí nechodí do žádného zájmového kroužku; nejnavštěvovanějšími jsou kroužky s uměleckým zaměřením (výtvarný, hudební, pěvecký), kam chodí třetina školáků, a po nich následují kroužky sportovní (30%). Tři a více kroužků pak navštěvuje

16% školáků. Z šetření také vyplývá, že nejvíce se dětem věnuje pozornost v neúplných rodinách s jedním rodičem.

Zhruba desetina dětí zažívá denně nudu – ve svém volném čase se nemají čím zabývat, nebo se ani ničím zabývat nechtějí. **Dalších téměř 30% se v takové situaci ocitá několikrát za týden.**

„Předpokládal jsem, že čím více se děti nudí – jsou doma a nedělají nic – tím více se dívají na televizi. Ukazuje se, že tak to není. Zato ale, a to je dramatický rozdíl, děti, které častěji doma lelkují, se méně učí. Vypadá to, že aktivní děti jsou takové nejen ve volnočasových aktivitách, ale i v domácí školní přípravě, jsou celkově vzornější,“ okomentoval tuto část průzkumu analytik společnosti Ogilvy and Mather Libor Konvička.

Nadpoloviční většina školáků (56%) hraje hry na PC nebo surfuje na webových stránkách několikrát týdně, čtvrtina dokonce denně. Český školák stráví u počítače průměrně 1,4 hodiny denně (městské děti tak tráví více času než venkovské), přičemž nejdéle se s počítačem baví jedináčci a děti z rodin, které mají pět a více členů. **Více než polovina oslovených školáků sleduje denně televizi; děti stráví před obrazovkou průměrně 1,6 hodiny.** Výrazně (za týden o dvě hodiny) méně času tráví u televize děti z vesnice v porovnání s městskými.

„Jsem přesvědčen, že to je prostě tím, že městské děti mají méně důvodů jít ven,“ poznamenal k tomu Libor Konvička.

Celkem **63% oslovených školáků přečte nejvýš jednu knihu měsíčně.** Ačkoli s věkem se zvyšuje okruh témat, která děti zajímají a o nichž by si mohly číst, počet přečtených knih neroste. Dítě stráví četbou knihy asi hodinu denně.

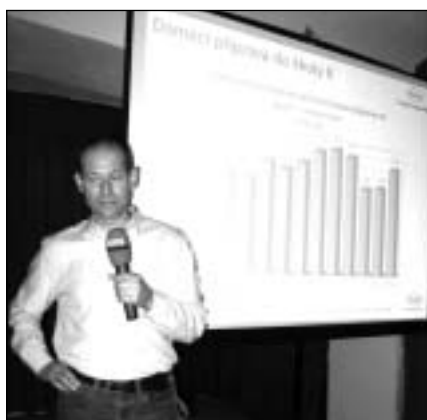
Více než dvě třetiny dětí (68%) se denně připravuje do školy; nejdéle se doma učí školáci ve věku 12 až 14 let. Jedináčci žijící s jedním rodičem se v průměru přípra-

naše téma

vují do školy o hodinu týdně déle než ostatní děti.

„Zhruba dvě třetiny dotázaných dětí uvedly, že by si nejraději ve svém volném čase hrály se svými vrstevníky,“ zdůraznil Libor Konvička. Celkově se podle něj v průzkumu ukázalo, že se vytvářejí nové, komplikovanější modely trávení volného času dětí. Vedle těch konvenčních se objevují možnosti na PC – především internet – a přibýlo také mnohem více kroužků. „Hodnocení volného času dětí se stává obtížnější, vyžaduje širšího a analytictějšího pohledu. Jsem rád, že jsem se tomuto tématu věnoval, protože si takovéto introspekce žádá,“ uzavřel své vystoupení analytik Konvička.

Jeho výklad doplnila klinická psycholožka z Fakultní nemocnice v Motole Jana Kocourková. „My nehledíme ani tak na to, jestli ve volnočasových aktivitách se dítě naučí něco, co se mu hodí a co zužitkuje v budoucím životě – jak to někdy rádi vidí rodiče. My rádi vidíme to, že se učí kooperovat, učí se vycházet s vrstevníky, snášet cizí autority. Učí se komunikovat s vnějším světem a rozšiřovat citové obsazení blízkých lidí v rodině a druhých lidí, s nimiž se setkává. A učí se pak zejména kultivovat takové vlastnosti jako je rivalita, závist, sebeprosazení a podobně – což nikdy nepřichází samo od sebe,“ podotkla Jana Kocourková. Upozornila také na dva extrémní případy. V prvním nemá dítě žádnou náplň volného času, nebo ho tráví pasivně. Druhým je naopak „přeorganizované“, přetížené dítě, které nejen že se dobře učí ve škole, ale má ještě několik kroužků, z nichž v každém by rodiče chtěli, aby vyniklo. „Člověk by měl vybalancovat aktivitu a pasivitu, a zejména se naučit i v těch volnočasových aktivitách spolupracovat s druhými lidmi,“ shrnula psycholožka.

Zleva analytik Libor Konvička, místopředseda Pionýra Martin Bělohávek, psycholožka Jana Kocourková a mluvčí firmy Henkel Lidija Erlebachová

Potřebu dětí patřit ještě do jiného kolektivu než jaký pro ně představuje rodina či školní třída podtrhl také místopředseda Pionýra Martin Bělohávek, původní profesí učitel. „Zájemové kroužky mají z hlediska mě jako pedagoga slabinu. Přispějí sice k aktivnímu využití volného času – to všechna čest a sláva – ale ne vždy dají dítěti sociální rovinu rozvoje, kterou právě mnohdy opomíjená sdružení dětí a mládeže nabízejí. A to je, myslím si, z hlediska vývoje dítěte nesmírně důležitá záležitost,“ míní Martin Bělohávek. Vysvětlil, že ve sdružení se dítě ocitá ve skupině vrstevníků, přičemž oddíly jsou navíc věkově přístupné, takže má možnost „naučit se“ respektovat staršího a pomoci mladšímu. „Kolegové, kteří se věnují pedagogice volného času, potvrzují, že **lidé z občanských sdružení se lépe uplatňují v pracovních týmech,**“ upozornil

místopředseda Pionýra. „Ne každý může být vedoucí, ne každý může být šéfem. Ale týmy se skládají z lidí, učí se vzájemně spolupracovat, podporovat. A někdy i ten poslední v týmu může sehrát skutečně výjimečnou roli. A to jsou věci, které se dítě naprosto přirozeným a jedinečným způsobem naučí v občanském sdružení,“ zobecnil Martin Bělohávek.

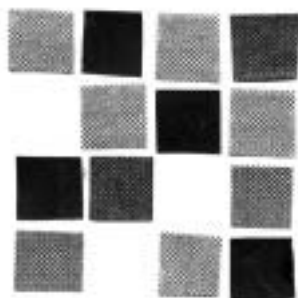

V projektu *Není nám to jedno!* šlo společnosti Henkel podle její mluvčí o to, aby si veřejnost začala význam volného času dětí lépe uvědomovat. „Žijeme ve velmi uspěchané době a rodiče mnohdy nemají na své děti dost času. I z toho pramení také spousta chyb, které ve vztahu k nim dělají – buď je přetěžují, nebo se o ně nezajímají, a dítě potom tráví pasivně víc času u televize nebo u počítače. Anebo se pak objeví v odpovědi na otázku po dětském léku na nudu *jit spát* nebo *jíst*. To jsou pro mě neuvěřitelné, znepokojující odpovědi,“ poznamenala Lidija Erlebachová.

Jiří Majer
foto Radka Páleníková a autor

O Radosti aneb Budoucnost dětských táborů

představujeme

S překvapením zjišťuji, že zanedlouho budu moci říct, že už půl svého života, léto co léto jezdím na jeden dětský tábor – tábor Radost na samotě Amerika u Klášterce nad Orlicí. Pravda, v posledních letech už tam nejezdím jako dítě. Začínala jsem jako vykulený táborník, po čase postoupila na post rádce, pak zase byla vykulený praktikant a instruktor a v posledních třech letech jsem dokonce působila jako hlavní vedoucí jednoho z běhů. Mám ten tábor ráda, mám ráda děcka, která na něj přijíždějí. A často se zamýšlím nad tím, jak má dnes vypadat tábor, aby mladé zaujal. Aby je něčím obohatil, ale přitom neotrávil.

STŘEDISKO RADOST
občanské sdružení
Pechova 4
615 00 BRNO

Vedoucí:
František Fráňa
Barvičova 80
602 00 BRNO
telefon 54324 0603
mobil 602620176

Brána radosti otevřena

Cílem naší činnosti je poskytovat dětem a mládeži ušlechtilé a zajímavé vyplnění volného času, a to o hlavních školních prázdninách, o ostatních prázdninách vyhlášených MŠMT během školního roku i o víkendech a volných dnech, a to v řadě základních článků. Pořádáme také pravidelné schůzky dětí a mládeže během týdne. Máme k dispozici dlouhodobě pronajatý (25 let) rekreační objekt na samotě Amerika v Klášterci nad Orlicí – v Orlických horách uprostřed lesů, který slouží výhradně dětem a mládeži. O hlavních prázdninách se ve stanovém táboře s pevnou základnou ve čtyřech až pěti běžících výstřídá téměř 560 účastníků ze všech základních článků i neorganizované děti. Obdobně během školního roku pořádáme pro děti víkendové a několikadenní pobyty – jedná se o jarní, velikonoční, podzimní a část vánočních prázdnin. Zaměřujeme se zejména na děti z početných rodin bez ohledu na barvu pleti. Naše činnost trvá kontinuálně již 39 let – v době totality pod různými hlavičkami, od roku 1994 jako občanské sdružení. Otevřenost je dána tím, že děti a mládež přivádějí další kamarády, spolužáky a známé, případně sourozence. To je účinný způsob propagace. Sdružení působí regionálně v několika krajích a okresech, účastníky prázdninových programů jsou i děti ze Slovenska, děti emigrantů z Kanady a podobně. Při setkáních i neformálních aktivitách poskytujeme pomoc v každodenních starostech a obtížích dětí a mládeže s možností svěřit se někomu, kdo je schopen zajistit odbornou pomoc. Dětem nábožensky založeným umožňujeme a podporujeme realizaci jejich přesvědčení, je-li náboženská společnost registrovaná v ČR.

„Nejvíce ze všech táborů, na kterých jsem byl, mi dal tábor Radost, protože na předchozích táborech si každý dělal, co chtěl, kdykoli chtěl. Byla tam víceméně nuda. Na Radosti se snaží zaplnit každou chvíli programem,“ říká šestnáctiletý Libor. Jistě, program je pro pořadatele tábora třešnička na dortu všech povinností, ale děti jej vnímají nejvíce. Tedy hned po dobrých vztazích mezi sebou navzájem a ve vztahu k vedení. „Někteří vedoucí s věkem ztrácejí přístup k menším, a v té chvíli si myslím, že je pravý čas na opuštění tábora,“ myslí si Lucka (17).

Na Radosti se nám nejvíce osvědčilo, když si vedoucí „vychováme“ z řad táborníků. Mladé baví, když se kromě vlastní zábavy starají o mladší kamarády. Děje se tak jak na táboře, který má každé léto pět běhů, tak i během roku, kdy se účastníci tábora setkávají. „Kdybychom se viděli jednou do roka na táboře, nedokázali bychom si vytvořit vztah mezi sebou navzájem. Pokud nejsem na Americe déle než čtvrt roku, cítím, že mi chybí,“ dodává Lucka.

Dnešní děti často rozhodují samy o tom, jestli pojedou na tábor a na jaký. Napadlo mě ale položit jim otázku, která se netýká jich samých: Až budeš velký/á, budeš své děti posílat na tábor? Všichni dotázání odpověděli, že ano. Aby se prý jejich děti naučily

Akce s mládeží a dětmi vyžaduje také hmotnou základnu a kromě pronajatých kluboven a místností poskytnutých rodiči dětí udržujeme rekreační objekt, který celoročně slouží dětem. Jeho údržba je nákladná a chceme-li zúčastněným dětem, zejména dětem z početných rodin účast na těchto akcích umožnit, musíme hledat prostředky na obnovu materiálně technické základny a pořízení potřebného zařízení v dotacích, darech a sponzorských darech. Dík patří MŠMT ČR, Jihomoravskému kraji, Pardubickému kraji, Městu Brnu a jiným městům a obcím.

Cílovou skupinu jsou party mládeže ve věku 6-20 let, kde jeden pomáhá druhému, starší se angažují při vytváření programu pro mladší. Hlavní hybnou silou pro organizaci akcí je mládež 17-26 let. Cílová skupina je necelých 1000 osob.

Zaměřujeme se také na podporu stávajících a i nově vytvářených center pro děti a mládež v různých regionech, která se soustředí na volnočasové aktivity během týdne. Centra získávají nové členy tím, že je vytvářejí sami děti a mládež, které si přivádějí nové členy, spolužáky, kamarády a známé. O víkendech asi patnáctkrát do roka se pořádají pobytové zájezdy na náš rekreační objekt v Klášteci nad Orlicí. V letní polovině roku pro cca až 120 osob na jednu akci, v zimní polovině roku cca 80 osob na jednu akci. Obdobně je tento objekt navštěvován o volných dnech a prázdninách během školního roku, celá činnost je zaměřena k ušlechtilému chování, jednání a vyplnění volného času zajímavou a atraktivní sportovní činností. Mezilidské vztahy vycházejí z ušlechtilých evropských tradic. Mládeží a dětem dáváme možnost se svěřit se svými každodenními starostmi, zkušeným lidem – pedagogickým a psychologickým pracovníkům, kteří dětem rozumí a v případě potřeby zajistí odbornou pomoc. Poskytujeme podmínky k realizaci zálib uvedené věkové skupiny z měst a venkova.

Také usilujeme o dodržení hygienických, zdravotních a bezpečnostních norem EU. Prostředkem je dovybavení a obnova potřebného zařízení rekreačního objektu v Orlických horách, s výhledem na jeho další provoz v bezpečných, zdravotně nezávadných, hygienicky vyhovujících prostorách. Umožnit dětem další a bohatší provozování sportovní, táborské, tvořivé i kulturní činnosti v létě i v zimě. Celá činnost Střediska Radost je založena na dobrovolnicích. Dodavatelsky se provádí pouze vysoce odborné práce. Dobrovolníky tvoří rodiče, přátelé a mládež. Také děti, pokud to nepřesáhne rámec tvořivé zábavy a hry. Mladí se podílejí na bezprostřední práci s dětmi, také na provádění oprav v rámci svých dovedností a kvalifikace, a též úklidem a údržbou. Také montováním stanových podsad, stanů a táborových staveb. Mladí vytvářejí program pro mladší, sestavují hry, připravují zápisníky atd. Jedná se vesměs o bývalé tábormíky a účastníky jiných akcí, které dobře známe, i jejich morální profil. Pracovně se podílejí děti, pokud tato činnost nepřesáhne míru tvořivé hry.

Pro praktikanty a vedoucí oddílů pořádáme pravidelní školení ve všech disciplínách potřebných pro práci s dětmi.

A hlavním pracovníkům s dětmi umožňujeme účast na kurzech pro hlavní vedoucí tábora a různá speciální školení (lanové centrum, zdravotnictví, první pomoc, gastronomie, právní normy atd.).

třicáté pod stejným hlavním vedením. Od roku 1994 jej organizuje občanské sdružení Středisko Radost, které sídlí v Brně. „Na Ameriku“ ale jezdí děti z celé republiky. Během léta se jich na třech čtrnáctidenních turnusech pro děti od 9 do 16 let, dvoutýdenním běhu pro šesti- až osmileté a na týdenním Táboře rodin vystřídá přes šest stovek. I během roku se pravidelně jezdí odpočívat i pracovat na táborovou základnu, která v loňském roce prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Poznávací znamení tábora: po ránu se každý den skáče do horské tůně. Prioritou sdružení je, aby tábor nebyl Radost jen podle jména, ale aby mezi jeho členy panoval opravdu duch radosti a přátelství.

Mgr. Marie Lukasová
foto archiv sdružení

samostatnosti a protože je pro mladého člověka důležité někam patřit. Andrea (16) to domyslela do důsledků: „Budu nesmírně šťastná, pokud se jim bude na táboře líbit. Protože já už asi na tábory jezdit nebudu a budou mi hodně chybět. Tak aspoň chci na táboře vidět svoje děti.“ A tak se snad o budoucnost dobrých táborů, které odpoví na volání dětí

po nových zážitcích a krásných kamarádstvích, strachovat nemůžeme.

Vizitka tábora s třicetiletou tradicí

Tábor Radost se letos na samotě Americe, krásném místě ukrytém v kopcích uprostřed lesa nedaleko obce Klášterec nad Orlicí, konal kontinuálně již po devěta-

Posádka Space One přistála

**Transinne, Belgie,
3. listopadu 2005**

Ve čtvrtek 3. listopadu 2005 v odpoledních hodinách uskutečnily v Euro Space Center v Belgii dvě dětské mezinárodní kosmické posádky simulovaný let do vesmíru. Byl tím úspěšně dokončen celoroční projekt Space One, který společně připravila dvě dětská sdružení – Dětská tisková agentura a Asociace malých debrujárů ČR.

První tým tvořily dívky: V řídicím centru zasedly Klára Koperdánková z Karviné, Veronika Šimová ze Stříbra a Rhiannon

Griffiths z Anglie, v raketoplánu letěly pilot Barbora Šrámková ze Stříbra a velitel Melanie Malyon z Anglie. Druhý tým tvořili kluci – u počítačů řídicího centra byli Karel Kořínek z Prahy, Daniel Kempson a Jamie Coote z Anglie, v kokpitu raketoplánu pracovali pilot Tomáš Pejchal ze Žďáru nad Sázavou a velitel Petr Adámek z Mělníka.

Obě posádky podnikly simulovaný let současně. Trval asi 90 minut. Děti zvládly všechny potřebné úkony perfektně, spojily se s vesmírnou stanicí ISS a bezpečně přistály zpět na Zemi. I když šlo jen o simulovaný let, připravovaly se na něj opravdu

„Vyšli jsme z toho, že loňská Expedice Vesmír byla mezi dětmi populární, měla skvělé výsledky a dopadla velmi dobře. Debrujárská struktura je mezinárodní – pokud jde o evropské země, tak téměř ve všech jsou tyto aktivity vyvíjeny – a my s našimi partnery velmi úzce spolupracujeme. Takže jsme se s nimi dohodli a navštívili také „Transinne“ (Euro Space Centre), což je vesmírné centrum připravené pro zájemce od šesti do dvaceti šesti let.

Obvykle jsou tam děti od osmi do šestnácti let na jedno- nebo vícedenní – obvykle týdenní nebo čtrnáctidenní – výcvik. Pobyt v Transinne bývá zakončen simulovaným letem do vesmíru. Vždycky letí osmičlenná dětská posádka, která má obsazení: pilot, geolog, lékař výpravy, navigátor, kapitán... Absolvují vesmírný čtyřhodinový let – přesně tak, jak to dělají obvykle vesmírné posádky – přímo ve věrně okopírovaném kokpitu raketoplánu Columbia. Mimoходом, zmíněnou Columbiu tam mají jako maketu; je tam i řídicí centrum.

Dohodli jsme se zkrátka se zahraničními debrujáři, že bychom sestavili první společnou evropskou posádku. Na rok 2025 se připravuje cesta do vesmíru první skutečné evropské kosmické posádky, takže první evropské děti by její zamýšlený let vlastně o celých dvacet roků předešly...“
(prezident AMD ČR Petr Zapletal na tiskové konferenci v květnu 2005)

poctivě. Naše děti nejdříve prošly testy a konkursem. Na základě výsledků pak byla vybrána šestice, která nás reprezentovala v Belgii. V Evropském vesmírném centru intenzivní příprava pokračovala od 31. října denně od 9 do 17.30 hodin. Střídala se teorie s přípravou na тренаžérech. Posledním bodem přípravy byla zkouška startu, letu i přistání. A pak, ve čtvrtek odpoledne, šlo všechno naostro.

Při společné večeři děti hodnotily celý program Space One jako perfektní a nezapomenutelné dny. Kdo ví, jednou z nich možná kosmonauti opravdu budou. A tak, ačkoli Týden vědy a techniky oficiálně začne až v pondělí 7. listopadu, tihle kluci a děvčata jsou už o pořádný krok napřed. Díky času a prožitkům stráveným v evropském vesmírném centru pro ně věda, technika i mezinárodní spolupráce má skutečně hmatatelnou podobu.

Dětská tisková agentura

První den v Evropském vesmírném centru

Transinne, Belgie 1. listopadu 2005

Karel, Bára, Veronika, Petr, Tomáš a Klára. To je šest českých dětí, možná budoucích kosmonautů, které prošly úspěšně konkursem hry Space One a nyní se připravují v belgickém vesmírném centru na simulovaný let ke hvězdám. Společně s nimi se kurzu zúčastňují i Melanie, Rhiannon, Jamie a Daniel z Anglie.

První výcvikový den byl věnován převážně teorii. Z praxe si děti vyzkoušely simulátor chůze po Měsíci a multi-axis chair (česky gyroskop) – to je zařízení, které s vámi točí velkou rychlostí všemi možnými směry. Naše děti si zaslouží pochvalu. Zatím se zdá, že jsou proti svým kamarádům z Anglie průbojnější a odvážnější. Na točící trenážer si troufli všichni včetně Bary, která přiznala, že se jí dělá špatně i na kolotoči nebo v autě. Přežila. Navíc řekla, že to bylo krásné. Angličané se odvážili až po velkém přemlouvání a Rhiannon nepřesvědčil nikdo. Melanie si zase netroufla na simulátor měsíční chůze.

Ale vraťme se ještě domů, k tomu, co odjezdu do Evropského vesmírného centra v Belgii předcházelo. Děti totiž musely přinést kromě písemného souhlasu rodičů potvrzení od lékaře a pojištění. A to všechno získat nebylo snadné. Karel řekl, že mu rodiče nevěřili, že něco podobného jako simulovaný let do vesmíru může existovat. Pak mu sice blahopřáli k úspěchu v konkurzu, ale mamka prohlásila, že nikam do vesmíru nepoletí. Tak ji musel přesvědčit, že je to jenom jako. Veronika se může chlubit lékařským potvrzením „Schopna kosmonautického výcviku“. „V pojišťovně mi řekli, abych se nechala pojistit u NASA,“ dodává Veronika. „Babičce jsem musela slíbit, že nikam nepoletím, přemlouvala mě, ať do žádné rakety nelezu,“ s úsměvem vypráví Bára. Na žádost o lékařské potvrzení, že je schopná zúčastnit se výcviku, řekla prý paní doktorka, aby si pro něj šla do Bohnic. „O mně už všichni z okolí vědí, že jsem trochu střelený,“ řekl Petr a dodal: „Kamarádi mě přemlouvali, abych je vzal s sebou. Tak jsem jim doporučil konkurz třeba v příštím roce.“

z řídícího centra Space One zdraví Slávek Hrzal

Podrobné informace o projektu včetně fotografií najdete na <http://spaceone.radiodomino.cz> nebo na stránkách Matých (ale našich) novin (www.dta.zde.cz).

Poděkování za finanční podporu v rámci dotací patří Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Ze zahraničí

Konečně v raketě

Transinne, Belgie 3. listopadu 2005

Už se zdálo, že včerejší den, tedy středa 2. 11. 2005, nebude dnem, který by se nějak zvlášť zapsal do paměti všech šesti českých a čtyř anglických dětí – kosmonautů. Jenomže, jak se říká, zdání klame. Poslední dnešní výcvikovou disciplínou byl totiž trénink letu ke hvězdám. Instruktoři si děti rozdělili na dvě skupiny po pěti. Každá skupina měla svůj raketoplán a své řídicí středisko. Večer prohlásila Bára: „Teď to bude rušný! Teprve teď jsme zjistili, do čeho jdeme!“

Jako vedoucí projektu musím Báru opravit. Všichni dobře věděli, do čeho jdou. Jenomže si to nikdo neuměl představit. Teď už vědí, že být kosmonautem není žádná legrace. Tedy – legrace tu je, ale sedět v kokpitu nebo u počítačů v řídicím centru, to je velká odpovědnost. A těch úkonů, které je třeba udělat! A těch čísel! A těch čudlíků a páček a tlačítek, se kterými se musí pohnout. Všechno přesně podle scénáře. Přitom člověk ještě musí sledovat obrazovku a světýlka a taky si občas přidržet mikrofon a ...no prostě je toho na jednoho člověka až dost. Dnes, tedy ve čtvrtek 3. listopadu, jsme výcvik zahájili druhou částí filmu o Apollu 13. Jak možná víte, byl to dramatický let na Měsíc, který svého cíle nedosáhl. Američtí astronauti měli tehdy štěstí v neštěstí. S vypětím všech sil a díky skvělé práci stovek vědců a záchranářů se vrátili na Zem živí. Možná to mělo být pro nás povzbuzením. Následovalo však překvapení. Povel instruktora zněl: „Do plavek!“

Ano, koupali jsme se. Ovšem ne jen tak pro zábavu. Ve velké vodní nádrži jsme trénovali záchranu astronautů, kteří i s přistávacím modulem skončili v moři. Pro naše kosmonauty to znamenalo v časovém limitu vylovit z vody rozebranou krychli, dát do člunu a složit. Aby to nebylo tak snadné, instruktor dělal na vodní hladině vlny.

Po obědě nebyl polední klid (ten tu asi neznají, ještě nebyl ani jednou), ale další trénink chůze po Měsíci. Tentokrát bylo naším úkolem na určeném místě vztyčit stožár na vlajku. Povedlo se.

Děkujeme všem, kteří nám doma drží palce, fandí nám a pišou hezké vzkazy. Děkujeme také MŠMT ČR, které poskytlo na program Space One finanční dotaci.

z řídícího centra Space One zdraví Slávek Hrzal

Bezbariérové centrum v Kateřinicích

Zažít noc v lese, přikládat do ohně, hrát si v partě kamarádů, usínat pod stanem... Touží po tom všechny děti, malí vozíčkáři rovněž. Pro ně však tyto sny patří mezi téměř nesplnitelné. Na vesnici obvykle nemají moc kamarádů, ty z města zase tráví většinu času v bytě a do přírody se dostávají obtížně. „V našem regionu zázemí pro volnočasové aktivity hendikepovaných dětí velmi postrádáme. V celé České republice jsou jen dva vhodné, úplně bezbariérové objekty, a ty jsou po celý rok stoprocentně využívány,“ říká Božena Mikulíková, předsedkyně vsetínského klubu Auxillium, který sdružuje rodiče a přátele postižených dětí. Uspořádat pro postižené děti třeba letní tábor je tedy téměř neřešitelný úkol.

Splnit jeden dětský sen umožní bezbariérové centrum Březiny, které vyrůstá u lesa v blízkosti vodní nádrže v katastru obce Kateřinice.

Budova vybavená pro vícedenní pobyty se má stát kvalitním zázemím pro vzdělávací, kulturní i sportovní projekty. „Ve chvíli, kdy máte děti kde vykoupat a převléct nebo uložit v případě nepohody, není problém vedle na louce postavit stany a zprostředkovat dětem dosud nepoznané dobrodružství,“ vysvětluje Mikulíková.

Dětské centrum Březiny se však nestaví primárně pro hendikepované. Bude sloužit všem dětem z širokého okolí. Na dědinách obvykle nenacházejí mnoho atraktivních možností, jak trávit volný čas. V Březinách se pro ně budou konat zájmové kroužky, vzdělávací kurzy, outdoorové aktivity a schůzky skautského oddílu. Březiny by se tedy měly stát něčím jako „domem dětí“ – stře-

diskem aktivního trávení volného času; bonusem navíc je okolní příroda.

Za projektem Dětského bezbariérového centra Březiny stojí vsetínské skautské středisko. Vybudování centra přijde zhruba na 14,5 milionu korun, většinu peněz skauti získali z fondů Evropské unie. Finančně pomohl i Městský úřad Vsetín a Obecní úřad v Kateřinicích. Ojedinelý dětský areál by měl být otevřen v červenci příštího roku. Stavba se už rozbíhá, 7. listopadu chtějí skauti symbolicky a „po valašsku“ poděkovat všem, kteří projektu pomáhají. Křtu základů stavby „slivovicou“ se zúčastní náměstek hejtmana Zlínského kraje Josef Slovák, starosta Vsetína Jiří Čunek, koordinátor projektu Pavel Drábek, partneři projektu sdružení Auxillium, ZŠ Integra Vsetín, občané a zapojené subjekty z okolních obcí a samozřejmě skauti, kteří vizi „dětského bezbariérového centra“ drží už pět let palce.

Junák

ze sdružení

Draci a zase draci

Sešli jsme 28. října 2005 opět po roce na již tradiční hrušovanské drakiádě.

Pozvání dostal každý, kdo vlastnil zkroceného

draka. Krotký drak je podmínkou soutěže, přece se nenechá porota sežrat.

Kolem druhé hodiny jsme se vzájemně představili s přiletuvšími draky a jejich princeznami nebo princí a zahájila se přehlídka.

Dostavilo se mnoho krásných draků a mnoho vodičů i s doprovázejícími rodiči. Přišlo i několik věrných psíků, to kdyby byl jejich páníček v nebezpečí. Jen jediný host se omluvil a nepřišel. Bohužel, zrovna ten nejdůležitější VÍTR.

I přes tento nedostatek byly vyhlášeny nejrůznější soutěže o drobné ceny. Vyhrávali návštěvníci s největšími draky, nejmenšími, nejlépe namalovanými draky, dále nejmladší drakovodiči a mnoho dalších.

Všichni majitelé draků obdrželi od hospodského Jima opečený buřt, aby měli sílu a vydrželi náročnou klání v běhu, během něhož se snažili dostat draka alespoň na chvíli do vzduchu.

S přibývajícím večerem se společnost zvolna rozešla.

Pro pořadatele z letošní drakiády vyplynula velká povinnost. Příští rok musí poslat větru zvláštní žádost, aby přiletěl zafoukat a drakovodiči nepadali vysílením z úporného běhání. Vždyť draci jsou k tomu, aby litali.

Jana Hrzánová
TOM Prachová Hrušovany
foto archiv autorky

Anketa: Vede vaše sdružení své svěřence k zájmu o veřejné dění?

Nejsem si vědom, že bychom v Asociaci malých debujárů ČR nějak cíleně nebo plánovitě připravovali něco, co by se dalo nazvat zájmem o veřejné dění. Nicméně za veřejné dění se dá snad považovat i sledování postupů v jednotlivých regionech, které vedou k podpoře volnočasových aktivit a jejich využívání. Tím mám na mysli především snahu o dotační podporu místními, městskými či regionálními orgány.

V tomto směru jak ústředí, tak výkonný výbor pečlivě sleduje jednotlivé regiony a se získanými informacemi potom útočíme na regionální a základní články naší organizace. Snahou je zvýšení zájmu o lokální politiku v regionech a co možná nejlepší využívání těchto zdrojů. O úplné nebo alespoň spokojenosti můžeme mluvit většinou ve výjimečných případech.

Jako sekundární efekt je vedení k zájmu o veřejné dění nepochybně celý vlastní systém organizace především v oblasti propagace debujárských aktivit na veřejnosti, při nejrůznějších veřejných akcích, v médiích a také v zahraničí.

Mgr. Petr Zapletal, prezident AMD ČR

Ve čtvrtek 12. ledna odstartují začátek další turistické sezóny tradiční mezinárodní veletrhy cestovního ruchu GO a REGIONTOUR. Česká rada dětí a mládeže se opět aktivně zúčastní čtyřdenního veletrhu REGIONTOUR a na 100 m² výstavní plochy nabídne informace ze světa sdružení dětí a mládeže. Vedle vlastní prezentace ČRD M nabídnou účastníci se sdružení bohatý doprovodný program pro rodiny.

Dokonalý přehled o cestování

zaměřeno hlavně

Turistické regiony lákají na aktivní dovolenou

V plném proudu jsou přípravy všech krajů a turistických regionů České republiky na veletrh REGIONTOUR. Jejich přehlídka se díky zvýšenému zájmu nově přesouvá z pavilonu B do největšího

a nejmodernějšího pavilonu brněnského výstaviště – pavilonu V.

I zde se budou návštěvníci orientovat podle pomyslné mapy České republiky – přesně tak jsou totiž uspořádány expozice jednotlivých krajů a regionů.

REGIONTOUR nabízí pestrou škálu turistických informací ze všech koutů ČR. Tyto informace využijete při plánování cest, táborů, dovolených... Je možné, že Vás překvapí pestrost nabídky turistických regionů. Vznikají stále nové projekty a programy kombinující různé formy trávení volného času. Výhodou také je, že většina programů a turistických produktů není časově omezená, tzn. nezáleží na ročním období ani délce pobytu.

Regiony představí nejrůznější, ale především naprosto konkrétní turistické produkty. Z informací, které doposud poskytly, je zřejmé, že se sází především na aktivní trávení volného času. Nejde jen o sport, ale také o propojení různých aktivit – například pěší turistiky s poznáváním historických památek, lidových tradic apod. Velmi častá je nabídka příležitostí pro pěší turistiku a cykloturistiku. Nebudou však chybět ani různé speciality.

Veletrh **REGIONTOUR** už zdaleka neukazuje pouze krásy České republiky; jsou zde zastoupeny i zahraniční vystavovatelé. Jde především o příhraniční oblasti, regiony a turistické oblasti sousedních zemí, partnerská města apod.

Stejně atraktivní nabídku představí také veletrh **GO**. Návštěvníci budou mít mimořádnou příležitost seznámit se s velkým počtem turisticky atraktivních oblastí z celého světa. Představí se například Nizozemsko, Chorvatsko, Egypt, Indie, Itálie, Rakousko, Tunis, Řecko a další země. Cestovní kanceláře připravují nabídku nejrůznějších typů zájezdů, které uspokojí všechny skupiny návštěvníků, a to nejen na letní sezonu, ale v mnoha případech i na sezónu zimní.

Podzim ve výškách

Součástí veletrhů je bohatý doprovodný program, na jehož přípravě se podílí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, agentura CzechTourism a dále vedle jednotlivých podnikatelských subjektů i řada oborových sdružení, konkrétně, Asociace krajů ČR, Asociace cestovních kanceláří ČR, Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, Národní federace hotelů a restaurací, Sdružení podnikatelů v pohos-

tinství a cestovním ruchem a Asociace leteckých provozovatelů ČR.

Další zajímavé informace o veletrhu najdete na internetových adresách: www.bvv.cz/go.

Informace o účasti ČRD M na veletrhu a možnosti prezentace pro Vaše sdružení poskytne Pavel Hofrichter (hofrichter@rain.cz, 603 840 883).

Škola v pohybu 2006

Setkání učitelů, vedoucích dětských kolektivů a pracovníků center volného času se zástupci regionů a cestovních kanceláří na Workshopu ŠKOLA V POHYBU se koná 13. ledna 2006. Vstup na veletrhy cestovního ruchu GO & REGIONTOUR je pro účastníky workshopu umožněn s výraznou slevou.

Po úspěšném minulém ročníku připravují Veletrhy Brno, a.s. společně s informačním centrem Borovice.cz opět workshop zaměřený na školní a skupinovou turistiku, dětskou rekreaci – poznávací a kulturní zájezdy, exkurze, školy v přírodě, výcvikové kurzy a soustředění, výlety, tábory a další podobné aktivity. Workshop proběhne 13. 1. 2006 od 14 hodin v rámci doprovodného programu Mezinárodních veletrhů cestovního ruchu GO a REGIONTOUR 2006 v Brně. Vystavovatelé zde budou prezentovat speciální nabídky pro školní kolektivy a další skupiny dětí a mládeže. Delegovaní učitelé a vedoucí kolektivů, kteří se registrují a prokáží pozvánkou potvrzenou razítkem školy, DDM či dětské organizace, hradí namísto standardního vstupného pro odborné návštěvníky ve výši 500 Kč pouze symbolické vstupné 30 Kč. Zájemci se mohou registrovat na informačním centru Borovice.cz (<http://www.borovice.cz/cestovani/skolavpohybu>).

Vizitky účastníků workshopu budou slosovány o hodnotné ceny (poukazy na ubytování, knihy, vstupenky, ...). Pořadatelé slibují účast zajímavých hostů a samozřejmě i několik desítek vystavovatelů,

kteří pro workshop připraví speciální nabídku pro dětské kolektivy. Akce se aktivně zúčastní i zástupci České rady dětí a mládeže.

Více informací o akci Škola v pohybu, se můžete dozvědět od pana Jaroslava Sírta, telefon 777 226 603, e-mail: borovice@borovice.cz.

VELETRHY GO a REGIONTOUR jsou:

- mimořádnou příležitostí k přímému jednání s vystavujícími subjekty – cestovními kancelářemi či agenturami, které Vám zájezdy zprostředkují;
- širokou nabídkou ubytování a dopravců, tuzemských i zahraničních pobytů či tematických zájezdů a exkurzí;
- komplexní přehledkou regionů a turistických oblastí ČR, zahraničních regionů, cestovních kancelářů a agentur;

- prezentací přírodních krás a pozoruhodností; sdruženou expozicí galerií, muzeí, hradů a zámků, lázní...

Podrobné informace o veletrzích včetně doprovodného programu, seminářů a přednášek naleznete na internetových stránkách www.bvv.cz/go.

Evropský týden mládeže 2005

S dvouletým odstupem od prvního Evropského týdne mládeže (ETM) se od 5. do 11. prosince 2005 uskuteční druhý Evropský týden mládeže. Nabídne řadu akcí organizovaných jak na celoevropské, tak na národní úrovni. O jeho přípravách informovali novináře na tiskové konferenci zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České národní agentury Mládež i České rady dětí a mládeže.

„V týdnu od 5. do 11. prosince 2005 se uskuteční akce vyhlášená Evropskou komisí. Jedná se vlastně o podporu a zviditelnění programu Mládež. Existují tři komunitární programy EU v oblasti vzdělávání – Sokrates, Leonardo da Vinci a Mládež. První dva podporují formální vzdělávání, třetí je vedle nich trošku chudinka. Ví se o něm méně, než o druhých dvou. Cílem Evropského týdne je zviditelnit program Mládež směrem k široké veřejnosti,“ uvedla na tiskové konferenci vedoucí České národní agentury Mládež Markéta Adámková. Upřesnila, že v programu Mládež se jedná o podporu mezinárodních výměn mládeže, evropskou dobrovolnou službu, skupinové iniciativy mladých lidí na místní a regionální úrovni.

Na konferenci s názvem Mládež si bere slovo (*Youth Takes the Floor*) se do Bruselu sjede asi 250 mladých lidí ze všech koutů EU. Budou řešit otázky jako budoucnost mládeže v Evropě či Evropský pakt o mládeži. Další velkou aktivitou je předávání Evropské ceny programu Mládež (European Youth Award). Při této příležitosti budou vyhlášeny nejúspěšnější projekty za poslední dva roky. Jednotlivé země měly nominovat maximálně 5 projektů v různých kategoriích.

„Pro nás je důležité dění na národní úrovni. Připravili jsme řadu akcí, které začnou probíhat už v listopadu: soutěže, semináře, volný přístup na internet atd. Dále Národní agentura Mládež ve spolupráci s MŠMT a ČRDM vy-

hlásily soutěž na národní úrovni o nejlepší projekty. Vypsali jsme několik kategorií. Hlásit se mohou účastníci projektů z minulých dvou let,“ uvedla Markéta Adámková. Vyvrcholením týdne bude v sobotu 10. prosince YOUWENT (*Youth Week Event*) v klubu Rock café na Národní třídě. Tam by měly proběhnout různé kulturní akce a informační seminář o budoucnosti tohoto programu.

Roli ministerstva školství při organizaci Evropského týdne mládeže upřesnila Eva Bartoňová, ředitelka odboru pro mládež MŠMT: „Při společných jednáních jsme si uvědomili, že by bylo dobré, aby i ministerstvo podpořilo tyto aktivity v terénu. Vyhlásili jsme proto možnost čerpání finančních prostředků do výše půl milionu korun na drobné projekty. Je přihlášeno několik desítek projektů o setkávání mladých lidí. Myslím, že MŠMT bylo spíše tím, kdo koordinoval tyto věci. Ta nosná část už je na agentuře Mládež.“

Základním informačním zdrojem o programu ETM budou webové stránky Evropského portálu pro mládež (<http://europa.eu.int/youth>) a ČNA (www.youth.cz/youthweek), jejichž spuštění se plánuje na začátek listopadu.

Radka Páleníková
Foto Jiří Majer

Lvíček Generali

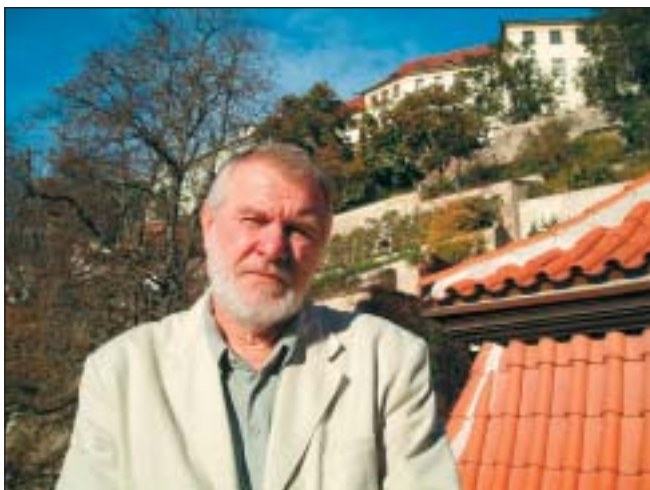
bezpečná investice a pojištění pro Vaše dítě

- výhodné a bezpečné spoření pro Vaše dítě
- jistota zhodnocení 2,25% p.a.
- možnost kombinace spoření s úrazovým pojištěním
- flexibilita volby mezi spořením a pojištěním

Pod křídly Iva

„Také u nás je spousta nevládních organizací, které se zabývají pomocí nejen v zahraničí, ale i doma. A nejde jen o organizace církevní, které dělají hodně. Nesmírně obdivuji, když se pár lidí sebere a urputně získává peníze, aby se mohli starat třeba o mentálně postižené děti. Nebo aby se vůbec mohli starat o volný čas dětí,“ říká v rozhovoru pro Archu senátor Jaromír Štětina.

Ačkoliv desetina českých školáků zažívá denně a dalších 30% několikrát týdně nudu, dvě třetiny jich by si ve volném čase nejraději hrály se svými vrstevníky. Alespoň podle průzkumu, který v rámci projektu Není nám to jedno! nechala zpracovat firma Henkel. Partnerem projektu byla také Česká rada dětí a mládeže, které Henkel věnoval 300 000 korun na rozvoj čtyř členských sdružení.

Zní to hodně neuvěřitelně, a přece je to tak: 3. listopadu 2005 v belgickém Euro Space Center podnikly dvě dětské mezinárodní kosmické posádky simulovaný let do vesmíru. Posádky Space One tvořily děti z Velké Británie – a také z České republiky. Měly možnost si v praxi vyzkoušet například „chůzi po měsíčním povrchu“ nebo gyroskop.

Činnost Střediska Radost trvá již bezmála 40 roků; za totality působilo pod různými hlavičkami, a od roku 1994 pracuje coby občanské sdružení. Pronajalo si samotou Amerika v Orlických horách, která slouží výhradně dětem a mládeži – o hlavních prázdninách se v jeho stanovém táboře s pevnou základnou vystřídá na 560 účastníků.

„Člověk má pocit, že může něco změnit, něco udělat pro lidi, jde o dobrou motivaci,“ vysvětlila členka Národního parlamentu dětí a mládeže Kateřina Duxová, proč se rozhodla v něm pracovat. Dětské parlamenty působí v řadě měst, zajímají se o „věci veřejné“ a v rámci svých možností se snaží je také pozitivně ovlivnit. Názory tří členů NPDM vám přiblíží příspěvek nazvaný Naše práce má smysl.

Ceremoniálem v Hudebním salonku Černínského paláce vyvrcholil 25. října první ročník celostátní soutěže Má vlast v srdci Evropy – Poznej ji a chraň!, pořádaná ČRD M a Památkovou komorou. Porota prý byla překvapena tím, co soutěžící dokázali do svých prací vtělit – podle názoru hodnotitelů z nich dýchala skutečná odbornost a zájem. Vítězové soutěže si mohli mimo jiné prohlédnout historické prostory paláce.

